

Libya: Umut Kurbanlarının Ölüm Yolu

Libya'dan Cezayir'e Tunus'tan Fas'a göç sorunu nasıl ortaya çıktı? Şarku'l Avsat'tan Afrika'dan Avrupa'ya göç dalgasına ilişkin yazı dizisi...

Yayın Tarihi : 13 Aralık 2018 Perşembe (oluşturma : 2/18/2019)

Afrikalı göçmenler neredeyse her gün dikenli tellerden gizlice geçmeye çalışırken ya da yoksulluk, işsizlik ve yaşadıkları değersiz hayattan kaçmak için tek çare olarak gördükleri Batı kıyılarına ulaşma umuduyla ölüm teknelerinde denizleri aşmaya çalışırken boğularak hayatlarını kaybetmekte.

Sadece birkaç gün önce başta Uluslararası Göç Örgütü olmak üzere bu alandaki uzman örgütler; bu vahşetten sorumlu olanlara açık bir şekilde gönderme yapmadan göç olgusunun çok tehlikeli boyutlara ulaştığı ve tehlike çanlarının çalmaya başladığı uyarısında bulunmuştu. Ama göç meselelerinde uzman bazı kişiler; Afrikalı göçmenlerin Akdeniz'de karşı karşıya kaldıkları korkunç vahşetlerden birinci derecede sorumlu olanların insan kaçakçılığı yapan çeteler ile görevi göçmenleri korumak olan ama bunu yapmayan bazı hükümetler olduğunu belirttiler.

Bu göçmenlerin belirsizliğe doğru yolculukları Kamerun, Nijer, Senegal ve diğer Afrika ülkelerinden başlamakta ve çoğu zaman bu yolculuk; karadan, uzun, yorucu ve tehlikelerle dolu bir yolculuk olmakta.

Bu göçmenlerin bazen mallarına el koyan, onlara şiddet uygulayan ve kimi zamanda öldüren çetelerin eline düşerken bazen de ellerinde kalan tüm mallarını ve azıklarını alan insan kaçakçıları tarafından açlıktan ve susuzluktan ölmeleri için çölün ortasında ölüme terk edilmekteler.

Çok az bir kısmı Fas, Tunus, Libya ya da Cezayir'e ulaşmayı başarırken, ulaşabilenlerin de kaderi çoğu zaman köleliğe yakın sert şartlar altında zorla çalıştırılmak oluyor.

Asgari yaşam şartlarını bile karşılamayan çok düşük ücretler karşılığında inşaat, tarım ve zor işlerde çalıştırılarak sömürülen umut kurbanları...

Sonunda gerekli parayı biriktirmeyi başarıp Avrupa'ya gidecek olan "ölüm teknelerinden" birinde yerlerini aldıklarında ise bir dolandırma ve aldatmacanın kurbanı olduklarını keşfederler ama ve iş işten geçmiştir. Zira botu kullanan kişi paralarını aldıktan onları aynı ülke sınırları içerisinde fakat farklı bir deniz kıyısına çıkarmıştır.

Şarku'l Avsat, Tunus, Fas, Cezayir, Libya ve Mısır'da bu göçmenlerin yaşadıkları yerleri dolaşarak yaşam koşullarını, günlük sıkıntılarını, ülkelerinden kaçma nedenlerini araştırdı ve yasadışı göç alanında uzman ve yetkili kişilerle görüşerek sizler için bu röportajı hazırladı.

Libya'nın ölüm yolu

Geçen hafta ortalarında Misrata kenti kıyılarının karşısında Libya sahil güvenlik güçlerinin baskın yaptığı "Nevin" gemisinde bulunan göçmenlerin içinde buldukları kötü insani koşullar; Libya'ya akan göçmen dalgasının doğası hakkında tartışmalara kapı araladı. Aynı şekilde "vaadedilen Avrupa cennetine" ulaşma umuduyla Afrika ve Asya ülkelerinden gelen binlerce göçmenin takip ettiği rotalar hakkındaki soruların dozunu arttırdı.

Panama bandrollü Nevin gemisinde bulunan ve güvenlik güçleri tarafından zorla gemiden indirilen 79 göçmen ile yapılan görüşmelerin sonuçları; gemide yaşadıkları "çok zor" insani koşulları ve Libya'ya girebilmek için yaşadıkları zorlukları açığa çıkardı.

Libya makamları tarafından ülkelere iade edilmeyi bekleyen göçmenler halihazırda Misrata'nın Kerarim bölgesindeki barınma merkezinde tutulmakta. Arap-Avrupa Stratejik Araştırmalar Akademisi'nde danışmanlık yapan Mahmud Ali Tuveyr, kendisiyle röportaj yapan Şarku'l Avsat'a bu durumu şu şekilde niteledi:"Tek kazananın kaçakçı çetelerinin olduğu bir ölüm yolculuğu".

Cenzur kentindeki barınma merkezinde tutululardan biri olan Somali vatandaşı Tervaci Ahmed:"Arkamda çok büyük bir aile bıraktım. Libya'ya çalışmak ve Avrupa'ya göç edebilmek için gerekli parayı biriktirmek amacıyla geldim" diye konuştu. Libya sınırından geçebilmek için aracılara çok büyük miktarda bir ödeme yaptığını da vurguladı.

Güvenlik güçleri tarafından yapılan sorgusunda Tervaci şunu da ekledi: "Sahile ulaşmamda yardımcı olmaları için başka aracılara ise yaklaşık 10 bin Libya dinarı ödedim. Ama daha oraya varamadan yanımdaki 10 kişi ile birlikte yakalandık".

Geneli Somali vatandaşı ve farklı uyruklardan göçmenlerin hikayesi, Yasadışı Göçmen Şubeleri Müdürü Albay Abdusselam Alyavan tarafından da doğrulandı.

Şarku'l Avsat'a konuşan Albay şunları söyledi:"Afrika boynuzundaki zor yaşam koşulları nedeniyle binlerce kişi, Avrupa'da bulunduğu inandıkları cenneti aramak için ülkelerini terk etmektedir. Ama ne yazık ki bunun yerine kaçakçılık çetelerinin kurbanı olmaktadır. Libya olarak bu arkası kesilmeyen göç dalgalarından çok büyük zarar görmekteyiz".

Uluslararası Göç Örgütü; sona ermekte olan 2018 yılının başından itibaren denizden İtalya kıyılarına ulaşan göçmenlerin sayısının 22.541'i aştığını açıkladı. Ama aynı zamanda güvenli olmayan ve taşıyabileceğinden çok daha fazla yüklenen plastik botların batması nedeniyle çok sayıda göçmen de boğularak hayatını kaybetti. Yine Uluslararası Göç Örgütü, geçen yılın aynı döneminde Akdeniz'de botlarının batması nedeniyle boğularak hayatını kaybeden göçmen sayısı 2786 iken bu yıl aynı dönemde 1277 kişinin Akdeniz'de boğulduğunu açıkladı.

Kaçakçıların cennet vaadiyle kandırılan binlerce göçmeni Libya sınırlarından geçirmek için yedi tane

rota kullanıldığını anlatan El-Tuveyr sözlerini şöyle sürdürdü:“Libya’yı ulaşmak için yola çıkan yasadışı göç dalgaları Afrika, Doğu Asya ve bazı Kuzey Afrika ülkelerinden yola çıkmaktadır. Bazıları yasal yolları ve sınır noktalarını kullanarak yasal bir şekilde Libya topraklarına giriş yapmaktadır. Ama Libya’ya ulaşır ulaşmaz deniz yoluyla Avrupa’ya geçmek için bu işi yapan kişilerle iletişime geçmeye çalışmaktadırlar”.

Trablus’taki Ulusal Mutabakat Hükümeti’ne (UMH) bağlı güvenlik güçleri geçen hafta, Libya’daki BM misyonunun Nevin gemisindeki göçmenler ile yürüttüğü müzakerelerin başarısız olmasının ardından gemiyi boşaltmak ve Sudan, Güney Sudan, Somali, Pakistan, Bangladeş ve Etiyopya’dan gelen 79 göçmeni gemiden indirebilmek için plastik mermi kullanmak zorunda kaldı. Gemiden indirilen göçmenler daha sonra göçmenler, ülkelere iade edilene kadar kalacakları Misrata’daki barınma merkezinde yerleştirildiler.

Bu 79 göçmenin yanı sıra Libya sahilleri yakınlarında botları battığı için boğulmak üzere olan çok sayıda göçmeni kurtaran Nevin gemisi bu göçmenleri Misrata limanına taşıdı. Gemi limana ulaştığında göçmenlerden 17’si gönüllü bir şekilde gemiden inmeyi kabul ederken geri kalan 92 kişi gemiyi terk etmeyi reddetti.

Şarku’l Avsat’a bu göçmenlerden bazılarının farklı nedenlerden dolayı uzun yıllar Libya hapishanelerinde kaldıkları bilgisini veren güvenlik güçlerinden bir kaynak “Ülkelerinde yaşadıkları kötü insani şartlar bu göçmenleri hayatlarını tehlikeye atma pahasına Avrupa’ya göç etmeye, insan kaçakçıları ile anlaşıp onlara büyük meblağlar ödemek zorunda bırakmaktadır” dedi.

Basına açıklama yapma yetkisi olmadığı için adının açıklanmasını istemeyen aynı kaynak şunu da ekledi: “Bu göçmenleri sorguladığımızda ülkelerindeki insani şartların gerçekten çok zor olduğunu keşfediyoruz. Göçmenlerin geçiş güzergahında bulunan Libya ise bu krizin bir tarafı değil bilakis kurbanıdır”.

Buna ek olarak kaynak; insan kaçakçıları tarafından ülkeye sokulan göçmenlerin birçoğunun inşaat ve tarım işlerinde çalıştığını, Avrupa’ya göç etmeleri için gerekli parayı biriktirdiklerinde ise işi bıraktıklarını belirtti. Ardından konuşmasını şu şekilde sürdürdü “Akdeniz’de birçoklarının boğulmuş cesetlerine ulaşıyoruz. Hayatta kalanları ise barınma merkezlerine gönderiyoruz. Kaçmayı başaranlar ise şanslarını yeniden denemek için bu kez farklı bir şebekeyle anlaşmaya çalışmaktadır”.

Arap-Avrupa Stratejik Araştırmalar Danışmanı El-Tuveyr ise:“Bazı göçmenler çölde geçen ve birkaç aşamadan oluşan bir yolculuğun ardından Libya’ya ulaşmaktadır. Bu göçmen gruplarının içerisinde hayal ettikleri daha iyi bir yaşam için hayatlarını tehlikeye atmaktan kaçınmayan gençler büyük bir oran oluşturmaktadır. Sınırdaki göçmen grupları çoğunlukla insan kaçakçılarının geniş çöllerde kurmuş oldukları merkezlerde toplanmaktadır”.

Tuveyr; göçmenlerin toplanma yerleri hakkında Libya Genel Savcılığı’nın son günlerde yürüttüğü soruşturma sonucunda bu yerlerin başkent Trablus’un güneyindeki El-Şuveyrif ve Beni Velid

bölgelerinde bulunduğu bilgisine ulaşıldığına da işaret etti.

Tuveyr; Şarkul Avsat'a verdiği röportajı şu sözlerle bitirdi: "Bu göçmenlerin toplanma yerleri; güvenlik güçlerinin kontrolü altında olmayan ve izole şehirler ve beldeler ile sınırlıdır. Bu da kaçakçı çetelerinin bu şehirleri ele geçirmelerine ve istedikleri gibi hareket edebilmelerine olanak sağlamaktadır".

BM'den uzman bir grubun hazırladığı son rapor ise Libya ordusuna bağlı ve Libya-Sudan sınırında insan kaçakçılığı ile mücadelede görevli "Barış Yolları" tugayını göçmenlerin yasadışı bir şekilde ülkeye sokulmalarına göz yummakla suçlamıştı.

BM'ye bağlı uzman grubun hazırladığı ve Güvenlik Konseyi Başkanı'na sunduğu raporda şu ifadeler de yer aldı: "Barış Yolları Tugayı; sınırı geçmek isteyen her kamyondan 10 bin Libya dinarı almaktadır. Bunun karşılığında ise Sudan sınırından ülkeye giriş yapan göçmen gruplarına koruma sağlamaktadır. Buna ek olarak tugay, göçmenlerden tehdit ve şantajla daha fazla para almak için onları zorla alıkoymaktadır".

BM raporunda; Kufra şehrinde "Yasadışı Göçmenleri Barındırma Merkezi" Başkanı Muhammed Abdüllatif'in şu sözlerine de yer verdi: "Kaçakçı çeteleri Çad ve Sudan'dan geçerek göçmen kabilelerini Libya'ya ulaştırmak için aralarında Avrupa ve Mısır'ın da yer aldığı yedi ayrı rota kullanmaktadır". Muhammed Abdüllatif ayrıca şuna da dikkat çekti: "Göçmen kabilelerinin Kufra, Tazirbu ve Beni Velid'den güvenli bir şekilde geçebilmeleri için koruma sağlayan silahlı milis güçler de kaçakçılık şebekeleri içerisinde etkin bir taraf sayılmaktadır".

Barınma Merkezi'nin Müdürü son olarak şunu belirtiyor: "Günlük olarak 800 ila 100 göçmen yaklaşık 5 bin dolar ödemektedir. Yasadışı göç; Libya'da kaosu arttıran nedenlerin başında gelmektedir."

Avrupa hayaline ulaşmak için ölüm tekneleriyle denize açılan çocuklarının ardından gözyaşı döken aileler...

Şarkul Avsat

Bu dökümanı orjinal adreste göster

Libya: Umut Kurbanlarının Ölüm Yolu